

Preek over Lukas 2:29

- Neede, 31 december 2022
- Kees van Dusseldorp
- oudejaarsdag

thema: Met vrede het jaar besluiten

[deze preek vormt een tweeluik met de nieuwjaarspreek 'Met hoop het jaar beginnen' – Lukas 2:38]

votum en groet

NLB 302 God in de hoog' alleen zij eer
gebed

lezen: Lukas 2:21-35

lezen: Jesaja 57:1-2

Psalm 90:1,6,8 Gij zijt geweest, o Heer, en Gij zult wezen
preek

NLB 159a Nu is het woord gezegd
gebed

collecte

NLB 263 Wees Gij mijn toevlucht
zegen

Gemeente van Christus,

** tot rust gekomen?

Kun jij 's avonds gemakkelijk in slaap komen? Zo van: als je je kussen ruikt ben je al vertrokken. Of lig je nog heel lang met allerlei gedachten in je hoofd te stuiteren in je bed? En als je in de loop van de nacht wakker wordt, heb je dan direct van alles bij de kop? Of kun je dat parkeren? Zelf kan ik over het algemeen gemakkelijk in slaap komen. Zelfs als het een drukke dag is geweest of als er veel gebeuren moet. Soms voel ik me zo onrustig, dat het meer moeite kost. Of ben ik extra vroeg wakker. Slapen is bij mij wel wat minder geworden sinds ik corona heb gehad. Maar meestal is het geen probleem. Dat is een zegen, die niet iedereen kent.

'Nu laat u, Heer, uw dienaar in vrede heengaan'. Dat is de lofzang van Simeon. Bijzondere woorden, die iets laten zien van rust gevonden hebben. Van loslaten en overgeven. In de Middeleeuwen werd de lofzang van Simeon als laatste lied van de dag opgenomen in de dagelijkse kloosterliturgie. De avondzang voor de monniken gingen slapen. Het laatste gebed van de dag. Als je tot rust moet komen na een volle dag. Dan is het goed om met de Heer af te sluiten. Om je aan het einde van de dag tot de Heer te richten. Je ervaringen en je gedachten bij hem te brengen.

Dat bidden voor het slapen staat als dagelijkse praktijk best onder druk, volgens mij. Je hebt het als kind misschien geleerd. Met een liedje of een gedichtje. Maar bij het ouder worden lukte het niet om er zelf inhoud aan te geven. Of ben je zo moe dat je al slaapt voor je bij het amen bent. En toch is het goed om een dag met de Heer af te sluiten. Om bij God tot rust te komen. Misschien een goed voornemen voor het nieuwe jaar?

De lofzang van Simeon is als avondgebed de geschiedenis ingegaan is. Want slapen heeft niet alleen een lichamelijke en psychische kant, maar ook een geestelijke. Rust vinden heeft te maken met loslaten. Met overgeven. Bij wie kun je dat beter doen dan bij God die nooit slaapt? Daarmee bedoel ik niet dat je gegarandeerd lekker slaapt, als je hebt gebeden. Die lichamelijke en psychische kant is er ook. Maar ik bedoel wel dat een bewust contactmoment met God aan het einde van de dag je vrede en vertrouwen geeft. En geestelijke rust helpt zeker mee om te ontspannen en rust te vinden voor je lichaam.

Een avondgebed past aan het einde van de dag. Maar je kunt de cirkels ook breder trekken. Een gebed aan de avond van het jaar. Aan de avond van je leven. Aan de avond van de wereld.

'Nu laat u Heer, uw dienaar in vrede heengaan.' Bij Simeon klinkt het als een lied aan de avond van zijn leven. Zeker in combinatie met de belofte die hij had gekregen dat hij niet zou sterven voordat hij de messias van de Heer zou hebben gezien. Ook al staat er niet met zoveel woorden dat Simeon een oude man was. Zijn lied heeft de klank van afscheid. Aan de avond van zijn leven heeft hij vrede gevonden. Bestemming bereikt. Belofte vervuld. Rust gevonden. Die vrede heeft zijn lied bruikbaar gemaakt tot avondgebed voor elke dag. Die vrede maakt zijn lied ook bruikbaar tot voor de afsluiting van het jaar.

** het jaar besluiten

Nog een paar uur en dan is het jaar 2022 ten einde. Beelden en foto's passeren opnieuw. Van de Russische inval in de Oekraïne en de nog steeds doorgaande keiharde oorlog. Van de boerenprotesten. Van het overlijden van Queen Elizabeth. Van het WK voetbal in Qatar. Van de warmterecords zelfs vandaag nog. De energieprijzen. De opvangcrisis. Van de dood van Masha Amani in Iran. Van de klimaatactivisten. Van de excuses van de Nederlandse overheid voor het slavernijverleden.. Het zijn meestal niet de mooiste gebeurtenissen die het jaaroverzicht halen. Je zou al deze gebeurtenissen eigenlijk niet in één adem mogen noemen. Uit respect voor de slachtoffers Het is onze wereld. Je wordt er niet vrolijk van. En al helemaal niet rustig.

2022. Je hebt ook je persoonlijke herinneringen. Je was getuige van mooie en feestelijke gebeurtenissen. Een geboorte, een huwelijk, een jubileum, een mooie verrassing. Blij ben je met wat je voor anderen kon betekenen. Dankbaar voor wat je van anderen hebt ontvangen. Maar je hebt ook diep verdrietige momenten gehad. Een afscheid, een conflict, een depressie, een slechte uitslag. Rot voel je je voor de fouten die je gemaakt hebt. Boos over wat anderen je hebben aangedaan. Die ervaringen draag je bij je.

Zo komen we vanavond als gemeente van Jezus Christus bij elkaar. En zingen we straks het lied van Simeon. Van in vrede heengaan, van loslaten en losgelaten worden. Niet omdat we meteen na deze dienst gaan slapen. Want dat zal vandaag nog wel even duren voor de meeste mensen. Maar wel om in christelijke vrede het jaar 2022 te besluiten.

** vrede vind je in het doorgaan van Gods plan

'Simeon, wat heeft jou die rust gegeven? Wat is het geheim van je lied? Kun je ons meenemen naar de vrede op deze laatste dag van het jaar?'

'Nou, kijk dan! Naar dat kindje dat ik op mijn armen heb!'

'Ja maar, ik zie niets bijzonders. Een jonge vader en een jonge moeder met hun pasgeboren zoontje op het tempelplein. Om hun kind aan de Heer op te dragen, zoals alle Joden met hun eerste zoon naar de tempel gaan en de Heer een offer brengen om hun kind te lossen. Een prachtig plaatje, maar niet uitzonderlijk. Dit gebeurt toch meermalen per dag hier in de tempel?'

'Ik snap wel dat je dat zegt. Je ziet het niet. Het lijkt allemaal gewoon. Maar ik weet het! Ik heb hier Gods redding in mijn armen! Ik ben zo blij dat ik dit kindje even mag vasthouden van zijn jonge ouders. Met dit kind begint de redding voor de hele wereld! Ook al zie je het niet en lijkt alles gewoon door te gaan. Dit kind is het bewijs dat Gods plan doorgaat! Op Hem wacht de hele wereld. Hij is de Messias. De Redder. Licht voor de wereld. Eer voor Gods volk. Te weten dat God doorgaat, geeft zoveel rust en vertrouwen!'

Simeon. Niet alleen een lieve, oude opa. Maar ook een gelovig man met inzicht. Met zijn geloof kijkt hij anders naar de wereld. Hij ziet de romeinse soldaten die door Jeruzalem stappen. Het gebrek aan eenheid en kracht van zijn volk. De angst onder zijn volksgenoten. De onzekerheid in de wereld. Hij ziet het. Hij voelt het. Maar het bepaalt zijn leven niet. Want hij weet dat dit niet het hele verhaal is. Dat dit zelfs niet het belangrijkste verhaal is. Er is een ander script dat de geschiedenis bepaalt. De wereld draait niet om macht en rijkdom. Simeon ziet de dingen anders dan een TV-camera. Hij ziet God aan het werk. Hij ziet niet alleen de bedreigingen. Maar ziet ook de voetstappen van de Heer die komt. Hij hoort niet alleen het geschreeuw van mensen. Maar ook de zachte stem van de

Geest. 'Vandaag moet je naar de tempel gaan. Het is zover!' En als hij Maria en Jozef met hun kindje Jezus op het tempelplein tegenkomt, weet hij het: 'Dit is Hem. Op Hem heb ik gewacht. Op Hem wacht de hele wereld. Hij is de Messias. Hij is de redder. Nu heb ik rust. Want God is naar onze wereld gekomen!'

Lieve mensen, vrede vind je niet in jezelf. Vind je niet in de wereld om je heen. Vrede vind je in God. In het verhaal achter de gebeurtenissen. Als je door hebt dat Hij met zijn plan doorgaat. Als je afgelopen zondag kerst hebt gevierd, laat dat je ontspannen. De geboorte van Jezus is de onweerlegbare bevestiging dat Gods plan van redding doorgaat. Wat er ook gebeurt. Hij gaat door. Ook waar jij het niet ziet. Of waar de gebeurtenissen Gods werk zelfs lijken tegen te spreken. Simeon zag een kleine baby van 40 dagen oud. En wist: in dit kind komt alles tot vervulling. Van wat God beloofd heeft. En van wat God gaat doen. Hij heeft zijn plan uitgevoerd. Dwars door alles heen. God is in onze wereld gekomen. Dat geeft rust en vertrouwen. Vrede begint bij Jezus.

Terugkijkend op het jaar moet je dus niet blindstaren op de gebeurtenissen of je ervaringen. Probeer het grote verhaal niet uit het oog te verliezen. God is in onze wereld! Hij werkt. Licht en redding, eer en toekomst. In Jezus is het licht in onze wereld aangegaan. Zijn de deuren naar Gods rijk geopend. Is de glorie van God zichtbaar. Het straalt af van ieder die Jezus volgt. Het wordt gevonden in de gemeente. Zeker, soms zwak en beperkt. Maar toch: God is in onze wereld. Er is heil en zegen. Ander heil dan velen denken. Andere zegen dan veel mensen zoeken. Maar veel sterker, veel rijker en veel mooier. Je ziet waar de liefde van de Vader zichtbaar wordt. Waar de genade van Christus wordt gevonden. Waar de gemeenschap van de Geest ontstaat. Zorg dat je daar oog voor houdt en voor krijgt. Dat ontspant. En leert je loslaten.

** en als je je eigen leven aan de Messias verbindt

Vrede begint bij Jezus. Je krijgt daar rust door, als je jezelf persoonlijk aan die Jezus verbindt. Simeon heeft zijn leven diep verbonden aan de Messias.

Wie is hij eigenlijk? Die oude man? Die even in de schijnwerpers staat en daarna weer volledig verdwijnt? In een paar streken wordt Simeon geschetst. Hij was een rechtvaardige in zijn leven. Hij leefde dicht bij God. Hij keek uit naar de komst van Gods koninkrijk. De Heilige Geest rustte op hem. En hij had een bijzondere persoonlijke belofte van God, dat zijn overlijden opgeschort zou worden tot hij de Messias zou hebben gezien.

Als hij Jezus in de armen heeft, komt er een diepe vrede over hem. 'Nu laat u, Heer, uw dienaar gaan in vrede'. Hij heeft Gods redding gezien. Jezus als vervulling van de beloften. Jezus als het licht in zijn leven. Jezus als de toekomst voor de wereld. Nu kan hij in vrede heengaan. Zijn taak is volbracht. Hij moest op het tempelplein de kerstklokken luiden. Nu heeft zijn leven de bestemming bereikt. Zijn lied vormt de slotzang van zijn leven. Hij vindt de rust om los te laten. Zijn Heer is gekomen.

De rust om los te laten. Alles wat in het afgelopen jaar gebeurd is. Alle ontwikkelingen in onze samenleving. Alles wat je zelf hebt meegemaakt. Alles waar je je druk voor gemaakt hebt. De fouten die je hebt gemaakt. Krijg je die rust alleen aan het einde van je leven? Moet je daar niet super gelovig voor zijn? Is die vrede van Simeon bereikbaar voor mensen die midden in het leven staan?

Wat je ziet, is dat er bij Simeon een diepe persoonlijke betrokkenheid bij Jezus is. Gegroeid door zijn geloof en gegeven door de Heilige Geest. Ook al kende hij Jezus niet. En wist hij helemaal niet hoe Jezus zijn werk zou doen. Jezus was toch zijn redder. Simeon gaf zichzelf over aan die Heer. Dat is geloof: Jezus omarmen en je aan Hem toevertrouwen. Om van hem liefde te ontvangen, geduld, blijdschap, rust, hoop, wijsheid. Alles wat je nodig hebt. Om in Hem vergeving te ontvangen, heling, contact met de Vader, volheid van de Geest. Wat er in je leven of je leefwereld ook is.

Geef jezelf aan Jezus. Als je weet dat je in Hem gered bent. Dat je het nieuwe leven in Hem ontvangt. Dan begint daar je rust. Je ontspanning. De ruimte om los te laten. De vrede om het jaar af te sluiten. Weet je door Jezus een kind van God. Die uitkijkt naar de komst van de Heer. Dan kunnen er nog zoveel zorgen zijn. Nog zoveel verdriet. Nog zoveel bedreiging. Nog zoveel onrust in je lijf. Maar dan ontstaat er in de basis rust. Hij is je Heer! Hij zorgt voor je! Hij zal je brengen bij je bestemming. Door alles heen. Je kunt alles afleggen, ook je schuld en schaamte, je boosheid en frustratie. Je kunt het loslaten, het jaar besluiten in vrede en met vertrouwen aan een nieuw jaar beginnen. Want je Heer gaat met je mee.

** als je accepteert dat deze vrede niet zonder strijd gaat

De lofzang van Simeon is in de kerk een avondgebed geworden. Het helpt om geestelijk tot rust te komen. Omdat Simeon bezingt waar zijn vrede begint. Hoe hij tot rust komt en in vrede kan heengaan. Die geestelijke rust spreekt niet vanzelf. En is ook niet zonder strijd gaat.

Simeon waarschuwt ervoor: Dit kind is de Redder van de wereld. Wie zich aan Hem verbindt, vindt diepe vrede. Maar vergis je niet. Velen zullen zich tegen hem verzetten. Hij zal afgewezen worden, Hij zal strijd brengen. Heel persoonlijk zegt Simeon het tegen Maria: 'Wat jouw zoon meemaakt, zal jou diep in het hart raken.'

Maria kennen we als een gelovige vrouw. Ze heeft Jezus leren erkennen als haar Heer. Maar geloof betekent niet dat je onkwetsbaar wordt. Geloof maakt niet ongevoelig. Maria staat later bij het kruis van haar zoon. Ik kan niet peilen wat dat voor een moeder moet betekenen. Maar ondanks haar pijn heeft het haar vrede niet kapot geslagen.

Wie Jezus kent, kent vrede met God. En vrede in het hart. Maar dan ben je niet gevrijwaard van moeilijkheden. Er zijn mensen die het licht van de wereld proberen te verdonkeremanen. Er zijn mensen die de vrede bestrijden. Die Gods genade tegenspreken. Of een weg van zelfverlossing aanprijzen. Het zijn trouwens niet alleen andere mensen. Ook je eigen hart staat je in de weg. Je eigen gevoelens, woorden en daden pikken de vrede weg. Waar jij je druk over maakt. Wat er van jou verwacht wordt. Waar jij zorg over hebt. Zo snel leidt het je bij Jezus vandaan.

Het is een strijd om de vrede vast te houden. Om in de vrede van Christus te leven. Waarvoor je door de knieën moet. Om je afgoden kapot te slaan. Om je te bekeren van je slechte gewoonten. Om vergeving te vragen voor je zonden. Om te bidden voor mens en dier, voor kerk en wereld.

Met vrede het jaar besluiten. Dat sluit verdriet niet uit. Om wat er kapot is gegaan. Om wie je verloren hebt. Om wat je fout hebt gedaan.

Met vrede het jaar besluiten. Dat kost strijd. Steeds weer. Om je helemaal aan Jezus toe te vertrouwen. Met heel je hebben en houden.

Met vrede het jaar besluiten. Dat vraagt inspanning. Om in vertrouwen te leven. Te ontdekken wat je hebt te doen. Hoe je verder moet.

Jezus is je vrede. Hij geeft wat je nodig hebt. Aan wijsheid, aan liefde, aan moed. Hij gaat door. Ook waar jij Hem niet ziet. Of de weg niet weet. Je Heer gaat voorop. Hij baant de weg. Brengt je bij de Vader. En geeft mensen om je heen. Dat ontspant.

Aan het einde van een dag kun je alles loslaten en rustig gaan slapen. Jezus is er!

Aan het einde van een leven kun je jezelf en je geliefden rustig overgeven. Jezus is er!

Aan het einde van een jaar kun je met vrede de agenda dichtslaan. Jezus is er!

Laten we dat oefenen door samen dat lied van Simeon te zingen.

Amen